

1974:4

(Ersätter 1957:5 och 1971:4)

STATENS BRANDINSPEKTION

MEDDELANDEN

Föreställningstält; brandskydd vid

I föreliggande meddelande har tidigare lämnade anvisningar för föreställningstält inarbetats samtidigt som ökad möjlighet till s k "tekniska byten" angetts.

Till föreställningstält hänförs i detta meddelande tält, för vars uppförande byggnadslov icke erfordras och som är avsett för allmän sammankomst (1 § lagen om allmänna sammankomster) eller offentlig tillställning (9 § allmänna ordningsstadgan).

I statens brandinspektions meddelande 1957:5 med tillägg 1971:4 anges bl a att i föreställningstält ingående tältduk bör ha gjorts svårantändlig, samt att antändlighetsprov av tältduk bör utföras enligt statens provningsanstalts metodbeskrivning Br 2a (statens planverks publikation nr 12).

I brandinspektionens meddelande 1957:5 påpekas emellertid - vad beträffar år 1957 befintliga tält - att det av kostnadskäl icke torde vara möjligt att påfordra brandskyddsimpregnering av tältduken.

Tillverkningen av tält av icke svårantändlig tältduk har emellertid av olika skäl ej upphört. Innehavare av dylika tält har således ställts inför kravet att tältduken skulle göras svårantändlig innan offentlig tillställning eller allmän sammankomst finge anordnas i tältet.

Med anledning av att brandskyddsimpregnering av befintliga tält visat sig medföra praktiska svårigheter har brandinspektionen funnit det lämpligt utfärda särskilda anvisningar för tält tillverkade av duk som ej uppfyller kravet på svårantändlighet.

Skannat av Utkiken

Det grundläggande arbetet med framtagandet av dessa anvisningar har utförts av vice brandchefen C Scherman, Huddinge.

Samråd i ärendet har ägt rum med rikspolisstyrelsen, statens planverk, statens provningsanstalt, föreningen Sveriges länsbrandinspektörer, svenska brandbefälets riksförbund och brandcheferna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt med företrädare för trossamfund och för tälttillverkare.

Stockholm den 18 mars 1974
STATENS BRANDINSPEKTION

Sven Hultqvist /T Renning

Summary in English

THE NATIONAL INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1974:4 (replaces I. R. 1957:5 and 1971:4)

Fire protection requirements regarding tents for public assembly

The requirements are applicable to tents for circuses, fairs, religious congregations etc.

Structural requirements should be inspected by Fire chiefs preferably accompanied by experts on such matters. Tents - at least bigger (more than 200 persons) ones - should be flameproofed.

A safe distance from structures constituting a fire danger, means of egress unobstructed by cars and wagons, stables for animals, stacks of fodder, sanitary facilities etc, are requisite, as also an outreaching width, respectively number, and maximum length of tiers, aisles, passageways and exits.

Prescriptions in regard to lighting, heating, fire extinguishing equipment and number of firemen (guards) detailed as fire watchers are given, as also in regard to signs, and fire protection duties of the tent personnel.

Allmänna Förlagets Distribution, Fack, 162 10 Vällingby 1, tfn 08/89 01 20. Pren 50 kr/år
Statens Brandinspektion, Hantverkargatan 26¹, 112 21 Stockholm, tfn 08/54 17 85

Innehåll

- 1 Ansökan om tillstånd för respektive anmälan om offentlig tillställning eller allmän sammankomst i tält 4
 - 2 Placering av tält 4
 - 3 Alarmering 5
 - 4 Brandredskap 5
 - 5 Vatten för brandsläckning 6
 - 6 Uppvärmning 6
 - :1 Elektrisk uppvärmning 6
 - :2 Uppvärmning med varmluftpanna 6
 - 7 Belysning 7
 - 8 Anordning för utrymning, beräkning av personantal och säkerhetsvakt 8
 - :1 Föreställningstält tillverkade av typgodkänd duk 8
 - :2 Föreställningstält tillverkade av icke typgodkänd duk 10
 - 9 Ordningsregler 10
 - 10 Förslag till instruktion för säkerhetsvakt 11
- Bilaga. Avbildning av rikspolisstyrelsens blankett RPS 515:11 (fram- och baksida) 13, 14

1 Ansökan om tillstånd för respektive anmälan om offentlig tillställning eller allmän sammankomst i tält

Ansökan om tillstånd för offentlig tillställning eller allmän sammankomst (blankett tillhandahålls hos polismyndigheten) inges till berörd polismyndighet senast 5 dagar före föreställningens början (14 § allmänna ordningsstadgan resp 5 § lagen om allmänna sammankomster). Anmälan om offentlig tillställning eller allmän sammankomst inges till nämnda myndighet senast 3 dagar före föreställningens början (15 § allmänna ordningsstadgan resp 6 § lagen om allmänna sammankomster).

Dessutom bör följande handlingar/uppgifter angående tältet redovisas av sökanden.

- :1 Planritning över tältet med angivande av antalet platser, placering av bänkfält, loger, utgångar, belysningsutrustning, uppvärmningsanordning, larmtelefon och brandmateriel.
- :2 Bevis angående tygodkännande av tältduken.

För att underlätta handläggning av ärende avseende föreställningstält bör lämpligen första besiktning för säsongen av föreställningstält dokumenteras genom av polis- och brandmyndighet utfärdat godkännandeintyg på blankett RPS 515:11 (rikspolisstyrelsen FAP 515-1). I samband med förnyad ansökan/anmälan skall nämnda intyg tillsammans med under :1 och :2 angivna handlingar företes för vederbörande polismyndighet. Vid remiss till brandchefen bör därav föranledd avsyning antecknas på ovan nämnda blankett (baksidan). Jfr Bilaga.

Anm Brandinspektionen vill i sammanhanget erinra om att av brandchefen angivna villkor för tillstyrkan av tillstånd att anordna offentlig tillställning ej får rättsverkan med mindre dessa villkor av polismyndigheten meddelats som föreskrift för tillställningen ifråga. Av brandchefen angivna villkor skall sålunda, för att rättsverkan skall föreligga, vara intagna i polismyndighetens tillståndsbevis eller i till detta fogad bilaga.

2 Placering av tält

- :1 Risken för brandspridning skall förebyggas genom att tält med tillhörande anordningar (vagnar, upplag o d) placeras på betryggande avstånd (25 à 30 m) från närliggande bebyggelse, upplag, skog etc.

- :2 Kring tält skall finnas tillräckligt stora friområden med planmark för underlättande av säker utrymning och eventuell insats av brandförsvaret.
- :3 Husvagnar, baracker, fordon samt övriga anordningar inom tältområdet bör ej placeras närmare tält än 6 m. Belysningsvagn eller liknande bör kunna uppställas närmare tält under förutsättning att den ej utgör hinder vid utrymning och släckinsats.
- Avståndet mellan tält inom tältområdet bör ej understiga 6 meter.
- :4 Toalett bör förläggas minst 6 meter från tält och på sådan plats, att besökare icke passerar i närheten av lättantändligt upplag (halm, foder o d).
- :5 Om tältområdet inhägnas, skall erforderligt antal utåtgående grindar anordnas för att tillgodose behov av öppningar för utrymning, släckinsats och för förflyttning av fordon, (vagnar) m m. Grindar skall sammanlagt ha minst samma fria bredd som utgångar från ifrågavarande tält. Grind placeras så, att minsta möjliga gångavstånd erhålls från tält och övriga anordningar där publik uppehåller sig. Minsta tillåtna bredd på grind är 1,2 m.
- :6 Upplag av halm och foder placeras på minst 12 m avstånd till tält och i övrigt så att allmänheten inte passerar i närheten av upplaget. Avståndet mellan djurstall och sådant upplag bör ej understiga 6 m. Jfr punkt 9:4.

3 Alarmering

För alarmering av brandförsvaret bör finnas telefon, vars placering skall godtas av brandchefen. Telefonapparat för biljettförsäljning anses ej godtagbar som larmmöjlighet. Invid telefonapparat bör finnas skylt angivande larmnummer. Alternativt kan radioförbindelse upprättas med brandförsvarets larmcentral.

4 Brandredskap

- :1 I tält placeras minst en A-släckare invid ryttargång och vid varje utgång. Alternativt kan i tält för högst 200 personer vattenfylld pytspruta eller vattenfylld hink med pytspump användas.
- :2 Invid oljeeldningsanläggning och elkraftcentral placeras minst en BE-släckare av lägst klass II.
- :3 I tält som utnyttjas som djurstall eller motsvarande placeras A-släckare (pytspruta/pytspump) i erforderligt antal. Gångavståndet till närmaste släckare bör ej överstiga 20 m.

- :4 Bedöms brandfaran vara stor, genom exempelvis anhopning av lätt-antändligt material, kan släckutrustningen förstärkas enligt punkt 5 nedan.
- :5 Brändredskap placeras väl synligt och markeras med varselskyltar enligt svensk standard (SIS 031511, 031210 och 030011).

5 Vatten för brandsläckning

Detta avsnitt tillämpas endast när brandfaran bedöms vara stor (jfr pkt 4:4), och avstånd från tält till vattentäkt överstiger 100 m.

- :1 Vattenfyllda cisterner, fat, tunnor e d uppställs för att trygga förstahandsinsatsen.
- :2 Bedöms riskerna särskilt stora på grund av verksamhetens art, tältets storlek och konstruktion, långvarig torka eller brandfarligt grannskap bör förberedande åtgärder i form av utläggning av slang-ledningar eller snabbkopplingsrör och/eller uppställning av motorspruta dock alltid vidtas.

6 Uppvärmning

- :1 Elektrisk uppvärmning
- :11 Elektriska värmeapparater med tillhörande ledningar m m skall anordnas enligt kommerskollegii föreskrifter för starkströmsanläggningar (KFS serie A nr 8/1960).
- :2 Uppvärmning med varmluftpanna
- :21 Varmluftpanna¹ för uppvärmning av föreställningstält skall ha bebyggande konstruktion (se regler för typgodkännande verksamhet på eldstadsområdet RTE meddelande 1 och 5). Byggtork² får ej användas för uppvärmning av föreställningstält.

¹ Varmluftpanna utgör eldstad i vilken förbränningskammarens och värmeväxlarens väggar överför värme till luft som passerar genom pannan utan att blandas med förbränningsgaserna.

² Byggtork utgör uppvärmningsapparat i vilken förbränningskammarens väggar överför värme till luft som passerar genom apparaten.

- :22 Uppställning av varmluftpanna med tillhörande bränslebehållare skall ske i enlighet med utfärdade installations- och skötselöfreskrifter. Oljeeldad varmluftpanna kan i regel uppställas med iakttagande av nedanstående anvisningar.
- :221 Varmluftpanna (inkl rökkanal) placeras på minst 1,5 m avstånd från tält.
- :222 Bränslebehållare placeras minst 3 m från varmluftpanna och tält. Bränsleledning skall vara tillverkad av metall och monterad så att den ej utsätts för mekanisk åverkan.
- :223 Avståndet mellan tältduk och kanal för fördelning av varmluft får ej understiga 100 mm.
- :224 Bränslebehållare skall skyddas mot mekanisk åverkan (fat bör placeras så att det ej kan komma i rörelse).

7 Belysning

- :1 Huvudbelysning och nödbelysning skall vara elektrisk. Nödströmsanläggning anordnas med egen strömförsörjning och med nät- eller batteriansluten armatur försedd med reläautomatik så att automatisk inkoppling sker vid spänningsbortfall.
- :11 Utrymningsväg (även utanför tält) skall ha belysning med erforderlig ljusstyrka (2 à 3 lux).
- :12 Vid utrymning skall belysningen kunna tändas dels från huvudentré, dels i förekommande fall från ryttargång, scen, apparatrum eller liknande utrymme.
- :13 Samtliga utgångar markeras med belyst eller genomlyst utgångsskylt utförd enligt svensk standard (SIS 030011 och SIS 031511). Skyltarna ansluts till nödbelysningen (se punkt 7:1).
- :14 Trappa skall vara belyst (2 à 3 lux).
- :15 Strålkastare och annan belysningsarmatur uppsätts på betryggande avstånd från brännbara föremål.

8 Anordning för utrymning, beräkning av personantal och säkerhetsvakt

:1 Föreställningstält tillverkade av typgodkänd duk

Enligt sin instruktion kan statens planverk utfärda typgodkännande av bl a dukmaterial för tälttillverkning. Typgodkänt dukmaterial förutsätts härvid vara underkastat stickprovskontroll enligt avtal mellan godkänt kontrollorgan (i regel statens provningsanstalt) och vederbörande sökande. I samband med tillverkningen förses dukmaterialet med märkning som kan utgöras av etikett som vanligen omfattar åtminstone tillverkarens namn eller annan ursprungsbezeichnung, typbezeichnung samt någon form av chargebezeichnung eller motsvarande t ex tillverkningsnummer. Märkningens art och omfattning framgår närmare av gällande typgodkännandebevis.

Att det aktuella tältet hänför sig till ifrågasvarande typgodkännandebevis har anordnaren att nöjaktigt dokumentera. Lämpligast är att tältets dukdelar förses med varaktig märkning enligt typgodkännandebeviset.

- :11 Uppgift om högsta personantal som med hänsyn till tältets användning och utrymningsvägarnas kapacitet kan tillåtas skall finnas anslaget vid ingång till tältet. Där fasta eller löstagbara sittplatser är anordnade beräknas antalet personer efter $0,8 \text{ m}^2$ golvyta per person. Då tältet avses användas för blandat stående och sittande publik beräknas antalet personer efter $0,6 \text{ m}^2$ golvyta per person.
- :12 Lösa stolar får användas i tält som rymmer högst 50 personer samt inom annat tält i loge för högst 10 personer.
- :13 Lösa bänkar ordnade i rader (bänkfält) får endast användas i tält med horisontellt golv.
- :14 Fasta bänkar ordnade i rader och bänkfält används i andra fall än som avses i ovanstående punkt :12 och :13. Om golvet lutar mer än 1:12 anordnas bänkarna på horisontella avsats. Avsats högre än 0,5 m förses med skyddsräcke.
- :15 I tält för fler än 50 personer anordnas sittplatser radvis med erforderliga gångar (bänkfält). Bänkrad mellan två sådana gångar ges högst 40 sittplatser; bänkrad mellan gång och vägg eller motsvarande hinder ges högst 10 sittplatser. Avstånd mellan två bänkrader (horisontella avståndet mellan bänkryggarna) vid lösa bänkar samt vid fasta bänkar med fast sits skall uppgå till minst 1 m och vid fasta bänkar med klaffsits till minst 0,8 m.

Det fria på golvet projicerade avståndet mellan bänkrader får ej understiga 0,45 m och bredden för varje person i bänkrad skall vara minst 0,5 m.

Mellan utrymme för ståplats och bänkrad anordnas skyddsräcke.

- :16 Gång för utrymning ges en bredd motsvarande 1 m för 150 personer. Om gången har sittplatser på båda sidor, får gångens bredd ej understiga 1 m och om gången betjänar sittplatser endast på en sida får bredden ej understiga 0,8 m.
- :161 Trappa med fler än tre höjdsteg förses med ledstång eller motsvarande anordning - utformad så att risk inte föreligger att fastna med kläderna vid utrymning. Ensamttiggande trappsteg får endast förekomma i utrymningsgång från loge med högst 10 platser. Trappsteg bör ej förekomma närmare utgång från tält än 1 m.
- :162 Utgångar placeras så att gångväg från sittplats till närmaste utgång ej överstiger 25 m och i övrigt fördelade på tälts båda sidor samt främre och bakre delar.
- :163 Särskild gångväg för personal, exempelvis ryttargång, får ej räknas som utgång för allmänheten.
- :164 Utgång mot det fria ges en fri bredd av minst 1,2 m. Utgångars sammanlagda bredd beräknas mot det största personantal, som tältet rymmer varvid 1 m svarar mot 150 personer. Gånghöjd i utrymningsväg får ej understiga 1,9 m. Dörr eller förhänge i utrymningsväg skall anordnas så att säkerheten vid utrymningen ej åsidosätts. Förhänge placeras på skena eller motsvarande anordning.
- :165 Förekommande markyta i utrymningsväg bör vara väl avjämnd så att risk för olycksfall genom snubbling minskas.
- :166 Beträffande markering av utrymningsväg - se punkt 7:14.
- :167 Om föreställningstält rymmer högst 400 personer, anordnas minst två av varandra oberoende utgångar. Antalet utgångar ökas till tre, om tältet rymmer fler än 400 men högst 800 personer och till minst fyra, om det rymmer fler än 800 personer.
- :17 Säkerhetsvakt bör, oavsett tältets storlek, påfordras vid offentlig tillställning såsom cirkus-, teater-, kabaréföreställning eller liknande. Vid allmän sammankomst såsom gudstjänst, föredrag och liknande möte bör, om tältet ej rymmer flera än 300 personer och om tältet är tillverkat av typgodkänd duk, säkerhetsvakt normalt icke vara behövlig.

- :171 Antalet säkerhetsvakter bestäms av brandchefen med hänsyn till tältets storlek, föreställningens art etc.
- :172 Instruktion för säkerhetsvakt bör fastställas av brandchefen. Instruktionen bör uppta kontrollåtgärder före, under och efter föreställning, säkerhetsvakts placering, larmgivning, åtgärder i samband med utrymning samt regler för släckningripanden (se förslag enligt punkt 10 nedan).
- :173 Säkerhetsvakt, som skall vara godkänd av brandchefen, bör ha erhållit utbildning i brandsläckning.
- :174 Säkerhetsvakt bör utrustas med personlig skyddsutrustning, tjänstecken och kniv lämplig för uppskarning av tältduk vid eventuell nödutrymning.
- :2 Föreställningstält tillverkade av icke typgodkänd duk
Tält tillverkat av ej typgodkänd duk får komma till användning endast under villkor att personantalet uppgår till högst 200 (beräkningsnorm enligt punkt 8:11) och att det placeras på sätt som anges för tält tillverkat av typgodkänd duk och att därutöver nedanstående särskilt beaktas.
- :21 Tält inom tältområde placeras efter brandchefens bedömning på större avstånd än vad som anges i punkt 2:3.
- :22 Gång för utrymning ges en bredd motsvarande 1 m för 50 personer.
- :23 Tältet bör ha minst tre av varandra oberoende utgångar, vilkas bredd beräknas enligt förhållandet 1 m för 50 personer.
- :24 Bänkar för publiken placeras i marknivå.
- :25 Offentlig tillställning och allmän sammankomst i sådant tält bör övervakas av säkerhetsvakt enligt punkt 8:17. Utöver ovanstående redovisade åtgärder kan personsäkerheten i tältet ytterligare förbättras genom att dels en del av tältets sidostycken förses med upphängningsanordning, som gör det möjligt för säkerhetsvakt att snabbt åstadkomma ytterligare utgångar mot det fria, dels genom att tältets master stagas med stålwares i stället för med linor av brännbart material.

9 Ordningsregler

- :1 Anslag med förbud mot att medföra eller tända eld eller röka tobak inom tältet och i dess omedelbara närhet uppsätts vid tältets ingångar och på andra lämpliga platser inom tältområdet.

- :2 Användande av öppen eld under föreställning eller vid sammankomst (stearinljus, attribut i föreställningen etc) fordrar särskilt medgivande från brandchefen.
- :3 Gångar, öppningar och vägar för utrymning av tältet hålls fria från hindrande föremål (elkablar, tältstug, linor, pålar, varmluft-rör, försäljningsstånd, halm m m).
- :4 Upplag av halm och foder inom tältområdet täcks med presenning. Mellan upplag och inhägnad bör finnas ett fritt utrymme på minst 2 m. Jfr punkt 2:6.
- :5 Utrymme under gradiner eller motsvarande bör icke utnyttjas såsom förvaringsutrymme eller för annat ändamål.
- :6 Förvaring av brandfarlig vara i föreställningstält eller i tält/transportvagn för djur bör ej medges (Kommerskollegii författnings-samling Ser B 1963 Nr 3 Till 25 §. C. II).
- :7 Tältpersonal skall genom tillståndsinnehavarens försorg instrueras i handhavandet av inom tältområde förekommande brandmateriel.
- :8 Säkerhetsvakt (jfr punkt 8:17) och vaktpersonal bör vara utrustade med knivar lämpade för uppskärning av tältduk.
- :9 Tillståndsinnehavare äger utse särskild person med uppgift att under tillståndsinnehavarens ledning utöva den direkta tillsynen över att ovanstående anvisningar efterlevs.

10 Förslag till instruktion för säkerhetsvakt

- :1 Före föreställning skall säkerhetsvakt, innan publik äger tillträde till föreställningstält, kontrollera
 - att utrymningsvägar och utgångar ej är blockerade,
 - att samtliga utgångar är markerade med belyst eller genomlyst utgångsskylt,
 - att friområde kring tält är av betryggad storlek för att möjliggöra ev insats av brandförsvaret,
 - att funktionsduglig brand- och livräddningsmateriel finns på föreskrivna platser,
 - att såväl huvudbelysning som nödbelysning fungerar,
 - att tändning av belysning för utrymning kan ske från föreskrivna platser samt
 - att förbindelse med brandförsvarets larmcentral är klar.

- :2 Under föreställning kontrolleras att förbud att tända eld eller röka tobak efterlevs, att användande av öppen eld endast förekommer vid tidpunkt och på sätt som godkänts av brandchefen samt att åtgärd som försämrar utrymningssäkerheten ej vidtas.**
- :3 Efter föreställningens slut kontrolleras att publiken lämnar tältbyggnaden samt det inhägnade tältområdet, att rökning ej förekommer vid utrymningen samt att brandförsvarets larmcentral erhållit meddelande om att föreställningen är slut samt att vakthållningen upphört.**
- :4 Åtgärder i händelse av brandfara**
- 1. Tänd all belysning.**
 - 2. Larma brandförsvaret,**
 - 3. Uppmana publiken att lugnt men skyndsamt lämna tältet och den närmaste omgivningen.**
 - 4. Påbörja släckarbetet samt kontrollera att utrymning verkställts.**

Tillställning må ej påstås ha ett giltigt intyg om att anordningen godkänts vid besiktning efter avsyning följande för polisenmyndigheten senast vid den tidpunkt, som angivits av myndigheten.

INTYG över besiktning och avsyning av tivolianordning

BESIKTNING

Anordningens ägare (namn, adress, telefon)

Tidpunkt för besiktning

Plats för besiktning

Anordningen har besiktigats

 före montering efter montering såväl före som efter montering efter anmärkning om tidigare

Anordningens konstruktion, typbeteckning etc

konstaterad bristfällighet

identifikationsbeteckning

Plats på anordningen för instansad märkning

Senast föregående besiktning

förtagen den

av (besiktningens namn och adress)

Förkomsten av nödiga skyddsanordningar: erforderliga föreskrifter för anordningens montering, användning och skötsel etc

Övriga iakttagelser: av villkor för anordningens brukande, bristfälligheter, som bör avhjälpas etc

RPS 515 11-72-11 6000 sr. SRA Sölm 3481

Förstningens utlåtande

 Anordningen godkänd vid besiktning Intyget gäller till den Anordningen får ej tas i bruk förrän bristfällighet avhjälps.
Ivarn anmärkning skall sitta på omslående sida

Ort och datum

 Besiktningens underskrift

Besiktningens adress och telefon

AVSYNING

Tidpunkt	Plats och polisdistrikt	Iakttagelser	Förärrättningarnas namnsteckning

Upprisat för polismyndighet:

Tidpunkt	Polisdistrikt	Sign	Tidpunkt	Polisdistrikt	Sign

